

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Η ΓΟΗΣΣΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΘΕΟΦΑΝΩ

Ο λαός δυσχεροστέμμενος έναντιον του Φωκά. Ο αυτοκράτωρ ύβριζεται και λιθεδελεϊται. Η Θεοφανώ πληττει κοντά του σύζυγο της. Ο ύρκαϊος Τοιμοσής πού ρηπειει την αυτοκράτειρα. Ένας δυστοχιμμένος μονάρης. Όπου η σύζυγος συνωμειται έναντιον του σύζυγου της. Οι συνωμείται μέσκα στο γυναικωνιτη του παλατιου. Το μυστηριώδες σημειωμκα. Η τρομερη φυρακιμια της Θεοφανούς κ.τ.λ. κ.τ.λ.

IV

Είδιμε στο προηγούμενο φύλλο πός ο Νικηφόρος, τρελλά ερωτευμένος με τη σύζυγο του Θεοφανώ, της έκα- νη ό,τι κι αν του ήτοόσε.

Μά στο βάθος ο παλαιός αυτός στρατιώτης δέν ήταν καθόλου άν- θρωπος για τό ζή μέσα στη λιμνηρότητα και στο θόρυβο της Αύλης. Γι' αυτό, αφού άρρωθήκε λίγο καιρό στο έρωτικό του πάθος, ο πόσιμος, ή άλλη του άγίατη, τον ετρούθησε πάλι κοντά του. Κι' έγ- καταλιπόντας το Βιζάντιο, έτρεξε προς όια τα σύνορα της αυτο- κρατείας, όπου έπρεπε να πολεμήσει με τους Άραβες, τους Βουλ- γάρους, τους Ρώσους... Τώρα όμως δέν έπαινε πια μαζί του τη Θεοφανώ στις έκστρατείες. "Όταν έγώριζε, νικηφόρος πάντοτε, άτ' αυτές, πήγαινε και την έβλεπε, γιατί εξαιουλοφύοσε να τη λα- τρείη.

Συγγρόνος όμως ο Φωκάς έννοιουσε να έκτελή ερωσινειναιά τ' αυτοκρατορικά του καθήκοντα. Και έτσι, σιγά-σιγά, αυτός πού ήταν τόσο δημοφιλής άλ- λοτε, είχε άρχισει να γίνεται άντιπαθής. Ο λαός, μη θέλοντας να πληρώη τους δικαιοσους φόρους πού του επέβαλε, μονομαρνούσε διαγωγές έναντιον του. Ο κληρος πάλι, του όποιου ο Νικηφόρος περιόριζε τά δικαιώματα, και οι μοναχοί, των όποιων ήθελε να έκτασση τις άπειραντες κτηματικές περιουσίες, δέν έφραβαν τη δυσσάρεστιά τους. Ο Πατριάρχης, τέ- λος, βρισκόταν σε φανερή άντιθεση μαζί του.

Και, έξαφνα, κατά τη διάκριση μιας παραουνης του στο Βιζάντιο, όπου είχε γιοραιο για να ξεου- ραση από μια μεγάλη έκστρατεία, έξερωρήη στα- σεις, την ώρα πού έπιγαινε στην Άγια Σοφία. Ο αυτοκράτωρ έξερωρίστηκε χροδια από τό πλθθος, πού σε λίγο μάλιστα άρχισε να τον λιθοβολή. Παρ' όλη δε την αξιοθαύμαστη ψυχραμία πού έδειξε ο Νικη- φόρος σ' αυτή την περίπτωση, σίγουρα θα δέν έσο- κόνταν, αν δέν επενέβαινε έγκαίριος ή αυτοκρατορι- κη φρουρά, ή όποια κατόρθωσε να διαλύει τους στασιουσάς.

Τό επεισόδιο αυτό έπειράξε φανταία πολύ ψυχι- κός τό Φωκά, ό όποιος, έπειτα από λίγες μέρες, προσεδίβθη και πάλι από τις ροίσεις της θρησκολη- φιας και του μυστικισμου, πού είχε άλλοτε... Έ- γινε μελαγχολικός, δέν ήθελε πια να κοιμηθί στην αυτοκρατορική του κλίνη και κοιμάταν σε μια γο- νιά, ξεκιλώνοντας σε μια δομά πάνθηρος. Φορούσε πάλι τό κίλισιο του πεθαμένου θεϊου του και μονα- χού Μαλέου και είχε, με δύο λόγια, την ψυχη του πολύ άνήσχη και ταραμένη. Φοδόνταν πολύ για τη ζωή του και είχε μεταβάσει σε άλθινο όφροσιο τό παλάτι του του Βουκολέοντος. Έλάτρωνε ούόσσο πάντοτε τη Θεοφανώ και έξαιουλοφύοσε να διατελή, αν και αυτό δέν ήταν καθόλου όφροσιο και λογικό, κάτω άτ' τη γλυκεία της επίδοσει...

Μά ή ώραια αυτοκράτειρα δέν άγατούσε καθό- λον τον τραχί αυτό στρατιώτη. Η άγάτη του την έπληττει, πράγμα πού ήμελλε να έχη πολύ οσάφους συνέπειες.

Ο Νικηφόρος είχε έναν άνεμοί, τον Ιωάννη Τοιμοσή, ό όποιος ήταν ός σαμανταίνετο χρόνον, κοντός μάλλον στο άνάστημα, μά πολύ χαλοκαμμένος και κομηός. Είχε λεική έπι- δεριμδα, μάτια γαλάζια, μαλλιά χρυσόξανθα, πού πλαισιώναν με χά- ρι τό κεινονό πρόσωπό του, γενειάδα ξανθή, μύτη λεπτή και θελι- κτική και βλέμμα τοιμορικό, πού δέν έτρεπε σε τίποτε και δέν έχαμύ- λωνε μπρός σε κανένα. Δυνατός, λιγνός, εϊκίνητος, γενναϊώδους και μεγαλοπειής έκτός των άλλων, ο Ιωάννης Τοιμοσής έξασκου- σε άπειροσότη γοητεία στις γυναίκες.

Ηταν φροικό λούπον ν' άρέσει και στη Θεοφανώ, μέσα στην πλθ- ξη μάλιστα, όπου ή αυτοκράτειρα έσορευ τη ζωή της. Και τό ερωτι- κό πάθος της τότε την ώδύνησε τόσο ένγλημια...

Ο Τοιμοσής ήταν πολύ φιλόδοξος και εκείνη την εποχή είχε πε- ριτέσει στη δυσμένεια του αυτοκράτορος, ό όποιος, επειδή ο άνεμοός

του είχε πάθει κάποιο πολεμικό άτύχημα, τον είχε άπο- μακρόνει άτ' τό στρατό και τον είχε διατάξει ν' άποσφ- υη στα κτηματά του.

Ο Ιωάννης όμως, θεοφώντας τον ένάντι του άνάξιο της δυσμενείας αυτής, μελετούσε έκδιωσιμ... Η Θεοφανώ πάλι έ- κεινη την εποχή είχε άποκάμει πια ν' άνέγεται κοντά της τό Νικη- φόρο. Εκτός όμως αυτού, φοβόταν μήπως ο σύζυγός της κάνει και- μιά άποπειρα έναντιον των παιδιών της, για να μείνη μόνος στο θρό- νο. Έπί πλέον, επειδή, σίγουρα με την αυτοκρατορική διαταγή, ο Τοιμοσής είχε άπομακρονηθί από την πρωτεύουσα, δέν μπορούσε να έσπερη τό χωρισμό από με τον άγαπημένο της, πού άποτελούσε τό μεγάλο και μοναχό έρωτα της ζωής της. Έτσι, σιγά-σιγά και άσυναίσθητα, πήρασε από τό μυαλό της ή ιδέα του πού τρομεροί έγ- γλημτος.

Από τις άρχές του 969, ο Νικηφόρος, γροζόντα- ς από τη Σουλία, έπαινο ολόγυρά του έβλεπε να έξε- φαίνονται συνουσιουσ, Ο θάνατος πού γέρου πατέ- ρα του, του Κάισαρος Βάοδα Φωκας, επενέειουσε ά- νόμιμα περισσότερες την κατάστασι του αυτή. Όπό- σο, άγατούσε πάντοτε τη Θεοφανώ.

Υποία και δόλια τότε εκείνη χρησιμοποίησε και έκμεταλλεύθηκε την άγάτη του, για να ξαναφέ- ρη τον Τοιμοσή στην Αύλη. Παρόστησε στον αυ- τοκράτορα πόσο διάφροστο ήταν να στερηθή των ίσπερσιών ένος τέτοιου άνθρώπου και, για ν' άπο- μακρονη από τό μυαλό του όλες τις ύποφίες πού μπορούσε να προαλύση ή ολόφανερη αυτή σιγα- θειά της προς τον Ιωάννη, του έπαρότεινε να τον παντρεύη με μια συγγενή της.

Ο Φωκάς, όπος πάντοτε, ύπερχόουσε στις έπιθυ- μίες της Θεοφανούς και ο Ιωάννης Τοιμοσής ξα- ναγύρισε στην Κωνσταντινουπόλι. Έτσι οι δύο έρα- στάι μπορούσαν τώρα να συναντώνται μέσα στο πα- λάτι, χωρίς ο Νικηφόρος να ίσποράζεται τίποτε, και να προτιμώζουον μαζί τη συνουσία τους.

Επαρόκειτο, άλλοσστατα, να δολοφονήσουν τον αυτοκράτορα!... Ο Ιωάννης είχε βοή πολλούς συ- νενοχους μεταξόν των δυσχεροστημένων σπατηγών και πολλές συνουμίες έλάμβανον χώρα μετξόν των συνουσιών, του Τοιμοσή και της αυτοκράτειρας. Τέλος, χάρις στη συνευχή των γυναικών του παλα- τίου, αρκετά ένσπλοι κατόρθωσαν να μούν μέσ' στ' άνάκτορα και να κροφτούν μέσα στα διαμερί- σματα της Θεοφανούς.

Οι' αυτά —γράφει ο χρονικογράφος Λέων ο Διάκονος, ό όποιος μάς έχει άφήσει την πό συγγι- νητική περιγραφή του θεματικού — γινόντουσαν κα- τά τις πρώτες ήμέρες του Δεκεμβρίου 969. Η δολο- φονία είχε όρασει για τη νύχτα της 10 με 11 του μηνός. Από την προηγούμενη ήμέρα πολλοί συνου- σία, ντυμένοι γυναικεία, είχαν εισχωρήσει μέσ' στο παλάτι με τη βοήθεια της Θεοφανούς. Έξαφνα, τό άπογεμια της ήμέρας εκείνης, ο αυτοκράτωρ έ- λαβε ένα μυστηριώδες σημειωμκα, με τό όποιο του κατηγγέλειαν τη συνουσιία. Αμέσως ο Νικηφόρος διέταξε έναν άξιοκατό να ερωσινθή του γυναικωνιτη του παλατιου. Μά είτε γιατί ερωσινσε μ' άμείλια, είτε γιατί ήταν κι' αυτός μεμη- μένος στη συνουσιία, δέν κατόρθωσε να βοή τίποτε.

Εντομεταξόν ή νύχτα είχε φτάσει και οι συνουμιάτα δέν περιμεναν παρά την άφιξη του Τοιμοσή για να δροσούν. Έξαφνα ένας άπό- ποτος φόβος τους έκνερίουσε όλους: "Αν ο αυτοκράτωρ κλεινόταν μέσ' στο δομάτιό του και άναγκάζοντουσαν να διαφύξουον την πόρτα για να τον χτυπήσουον, όλα θα άποτύχαιον... Γιατί θα έννοιουσε ή φρο- υρά και θα τους συνελθάνεαν... Η Θεοφανώ τότε, με μια τρομερή ψυχραμία, άνέλαβε να έξουδερωσση τη δυσκολία αυτή. Και, χωρίς να διατάξη, έπήγε στα διαμεριόματα του σύζυγου της και άρχισε να κροβετιάζη μαζί του φιλικά. "Επειτα, με την πρόφασι δι να πήγα- νε να δη μερικές Βουλγαριόδες άρχόντισσες, πού έφιλοξενούγτο στο

Εντομεταξόν ή νύχτα είχε φτάσει και οι συνουμιάτα δέν περιμεναν παρά την άφιξη του Τοιμοσή για να δροσούν. Έξαφνα ένας άπό- ποτος φόβος τους έκνερίουσε όλους: "Αν ο αυτοκράτωρ κλεινόταν μέσ' στο δομάτιό του και άναγκάζοντουσαν να διαφύξουον την πόρτα για να τον χτυπήσουον, όλα θα άποτύχαιον... Γιατί θα έννοιουσε ή φρο- υρά και θα τους συνελθάνεαν... Η Θεοφανώ τότε, με μια τρομερή ψυχραμία, άνέλαβε να έξουδερωσση τη δυσκολία αυτή. Και, χωρίς να διατάξη, έπήγε στα διαμεριόματα του σύζυγου της και άρχισε να κροβετιάζη μαζί του φιλικά. "Επειτα, με την πρόφασι δι να πήγα- νε να δη μερικές Βουλγαριόδες άρχόντισσες, πού έφιλοξενούγτο στο

